

(המשך מעמוד 7)

מרגיזה את האפיפיור שבעתים, מפני שהוא יודע כי היהודים עצמם, במדינתם, מקיימים את מערכת החינוך הדתית בכספי המדינה, וכלל אינם חולמים להפריד אצלם את הדת מן המדינה.

לכן רמו האפיפיור לא פעם שהוא מוכן לעסקי-הליפין: הכרת הוואטיקאן בישראל, תמורת הוראה ישראלית ליהודי אמריקה לתמוך בדרישות הקאתוליות שם.

מי בא לביא? אולם גם בהעדר הכרה רשמית, יכלו יחסי ישראל-הוואטיקאן להיות הדוקים יותר, לולא פרשה קטנה ומחפירה, האופיינית לשיטות הפעולה של משרד-החוץ.

במשך השנים האחרונות עלה בידו גיו גולן לקשור קשרים אישיים הדוקים עם אישי הוואטיקאן. ביחוד עלה בידו להתקרב לאוגוסטו סן קארדינאל ביאה, המנהיג הישועי, שהפך שר לקידום האחדות הנוצרית, והנהגו אחד הכוכבים העולים בשמי הכנסיה. ביאה הוא גם האיש שהכין את החוזה הניכחתי.

לביאה ולחבריו היה קל לקיים יחסים עם גולן, על אף היותו ישראלי, כי גולן לא פל בשם מדינת ישראל, אלא בשם הקונגריס היהודי העולמי, שהוא גוף עילמי, ואינו קשור רשמית לישראל. גולן לא עמד על משלוח המונה רשמית לקונגרס היהודי לשגר מטקסיים לחוזה, מחשש פן יורשו גם גופים יהודיים אחרים זכות זו. אך הוא דאג מאחורי הקלעים לטיפול האינטר-סיים הישראליים והיהודיים — כגון מחיקת קטעים אנטי-יהודיים מן התמליל של ה"כנסיה".

אין ורדים לוורדי. אולם לפתע ירד הגרזן נאלץ שרת-החוץ על ראשו של גולן, והוא נשאל לנתק את קשריו. משרד-החוץ קבע כי במקומו של גולן ברומא יבוא אדם בשם חיים ורדי, המדבר איטלקית טובה.

מינוי זה עורר זעם בחוגי הכנסיה. כי ורדי הוא פקיד רשמי של ממשלת ישראל, ויפעל שר הדתות לענייני העדות הנוצריות. "החפשה" מתפקיד זה ו"הוואט" לקונגרס היהודי, חששו ראשי הכנסיה כי ממשלת ישראל מבקשת, בתחילה וזולה זו, להשיג במירמה הכרה חצי-רשמית בישראל.

כך התפוצץ העניין כולו, אבדו הפירות של עבודה סבלנית ארוכה. הכנסיה רמה שלא תקיים שום קשרים עם ורדי, השמועה כי אילו הוזמן הקונגרס לשגר מטקסיים לחוזה, האקומנית הוכחשו רשמית. השבוע, כאשר התכנסו בעלי המדים הסטוניים המפוראים בוועידת-הענק שלהם, היה הוואטיקאן רחוק מישראל יותר מתמיד.

יחסי חוץ

רק לא בימי חול

הממשלה הסובייטית מאיימת לסגור את בתי-הכנסת הגדול במוסקבה בימי חול? הדיוע העתונאי, היה זה הסיבוב האחרון במלחמה עקשנית המתנהלת מזה שנים רבות, ואשר כלי-הנשק שלה הם תפילין, סידורים וטליתות.

לפי טענת הממשלה הסובייטית, רגילים חיריים יהודיים ועובדי הגשרירות הישראליים במוסקבה לבקר בבתי-הכנסת, להעמיד פני מתפללים, ולהשאיר במקום חפציהם דת שונים. כחנתם היא, בלי ספק, לספק הפנים אלה ליהודים הרתיים, שאינם יכירו לים להשיגם בדרך אחרת.

אולם הפקידים הסובייטים רואים פעולה זו בעין זועמת מאד. כל התקשרות בין יהודים סובייטים ליהודים זרים וישראלים נראית להם כפתח לפעולת ריגול — כשם שהתקשרות של ישראלים שמאליים עם דיפלומטים קומוניסטיים בישראל מרגיזה את הש"ס.

שירוף ברת-ימוצרה. הנימוק היסודי הרשמי אינו נוגע לריגול. הוא הושמע החודש בפי הרב הראשי של מוסקבה, יהודה לייב לויין: "האזרחים הורים מטפחים, שלא ביועיקו, את השוק השחור בחפציהם. אנשי השוק השחור, וביחוד יהודים גרוזיניים, נוטלים את החפצים שהושארו בבתי-הכנסת, ומוכרים אותם במחיר מפולפל ליהודים אחרים".

אין זו הפעילות היחידה בבתי-הכנסת, המרגיזה את השלטון הקומוניסטי. פעילות אחרת: השדכנות, האסורה בהחלט (המשך בעמוד 14)

דליה לוגאסי,

שלושה אנשי לבושים אורחית טיי לו לתומם על רציף הנוסעים ההומה, בנמל חיפה. הם העיפו מבטים הטיפים ובוהנים לצדדים, צפו בדרכות באוניה הקטנה, שעמדה להיקשר אל הרציף. בודדים בלבד ידעו את זהותם של השלושה ואת מטרת ביקורם בנמל. אלה שידעו, היו קומץ שוטרים ממשטרת הנמל. לאזניהם נוגב הסוד הגדול: עומדים לעצור מרגל, המגיע באוניה היוונית הקטנה.

דמיונם של שוטרי הנמל המשוועמים החל לפעול במתיחות ובהתרגשות. הם כבר ציירו לעצמם את הרגע, בו יגשו השלושה לדמות מסתורית וחשודה, ישימו אויקים על ידיה. אלה שציפו לראות כיצד נעצר ציצרה, פקחו כעבור שעה קלה עיניים תמהות. במקום ציצרו הופיעה מאטה הארי. מכבש האוניה, מלחה על-ידי נציגי השלטונות, ירדה צעירה אקוטית ויפה, ששערה ה"שחר החלק כיסה את מחצית פניה. מבעד לקחצות השיער הופיעו עיניים בורקות גדולות, שבגותיהן מצויירות בנוסח המזרח הרחוק. גופה המלא והמעורר היה הרוק במכנסי ג'ינס וסודר שאור, ארוך שרהלים, כיסה את חלק גיפה העליון.

מלחה הישנים והחדשים, שזה עתה הצטרפו, העבירוה במהירות דרך פקידים מכס והדרכונים, הכניסוה למכונית ומיהרו להעלים משטח הנמל. יומיים קודם לכן גורשה דליה לוגאסי מיוון, בה שהתה למעלה משנה. היא נצצרה שם כחשודה בפעילות קומוניסטית. האסורה במדינה זו, הועלתה על אוניה המפלגה לישראל, תוך הודעה מפורשת ששיב לא חיכל לחזור ליוון.

אולם האשמת הפעילות הקומוניסטית, שהועלתה על-ידי היוונים, היתה רק תואנה. זאת התברר לדליה שהגיעה לישראל ונעצרה לשלושה ימי חקירה. הגירוש מיוון נעשה תוך שיתוף פעולה בין השלטונות היווניים לבין נציגי ישראל. הרקע האמיתי לגירוש היה רומן אהבה ממושך וסוער, שניהלה הצעירה הישראלית מארשיבע עם צעיר מצרי יפה-תואר, פקיד בכיר במזכירות ה"ליגה הערבית".

החיים לעומת הקוין

צעירה שעמדה במרכזה של דרא, בה בנילאומית זו, שהראתה את שלטון גות יחן וישראל ואזי אף את שיטונות מצריים, היתה דמות מיוחדת במינה, אישיות שאיש לא היה מצפה לפגשה דווקא באסביט טון גינה, בקצה מעברה, בגבולה המערבי של בארשיבע.

סיפוריה של דליה לוגאסי מתחיל לפני 26 שנה במרוקו, שם נולדה לאב פורטוגזי ונצרי ולאם יהודיה. מתקופת ילדותה זכור לדליה רק מאורע אחד, כשהיתה בערך בת שש. אמה שלחה אותה או לשוחד. כדי לשחוט תרנגולת ליום כיפור. היא ראתה את השוחט מעביר את החלף על צוואר ה"תרנגולת וקיבלה ה"ם. למשך כמה שבועות נפלה למשכב ומשההקימה הפכה לצמחונית.

דוצה ילד מכל גזע

אומרת דליה לוגאסי, החולמת להביא לעולם ילדים בני כל הגזעים. היא יושבת על ה"ריצפה, בירתה אשר באסבסטון בבארשיבע. קוראת: "משפחת הנגב". השולחן בצד הוא

לי מצברות, אני קופצת לאחד המשקים לעבוד. הנה לפני שנה ירדתי ליטבתה. ענדתי שבוע, מבלי לראות אף אחד, משש בבוקר עד השש בערב. זה טימטם אותי למשך שבועיים. קורה לי גם לקפוץ לדוכי, למגן ולקיצוץ אחרים ולעבוד. אם התיגרשתי ועובתי את הקיבוץ, זה היה מפני שיש לי הרבה יותר מה לעשות בחיים מאשר להיותו אשה בקיבוץ".

העולם הוא ביתה

בבארשיבע, שם גרו הוריה, קיבלה דליה אסבסטון כמעברה. היא הפכה אותו לפינה בוהמית, העומדת בניגוד מוחלט לסביבה. אין בו לא מים ולא חשמל. היא מסתפקת בעששית נפט קטנה ואת המים היא שאבת ביד, מאחת משבע הבארות העתיקות של בארשיבע, הנמצאת מול חלון ביתה.

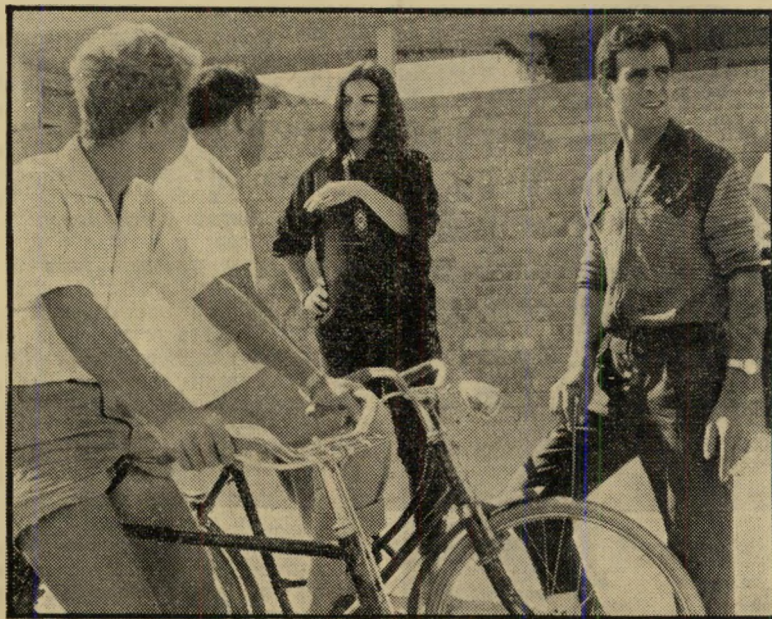
הקירות מכוסים בציורייה וכתבשיטים מצ"ש ידיה וכאלה שלוקטה מפינות שונות בעולם. ידידים הבאים לבקרה והיא עצמה כיסו את הקירות בכתובות בשפות שונות: "אכילו הכסחון שאהבים אותך אינו מש" קיס את כאב האהבה! או: "הסדר הוא ארמון ההגיון, אבל אי-הסדר הוא גן-העדן של הדמיון". או: "אם הצלחת לשכנעני להזמין לדינת" — אני אדאג להעסיקך!". בבארשיבע השיגה דליה עבודה כפקידה במשרד הבטיחן. את שעות הפנאי שלה הקדישה לציר, שקעה בקריאת ספרי פילוזופיה, שירת יחן וארכיאולוגיה. מל ביתה כמש, הצופה אל מרחבי הנגב, התנהלו חפרות הפשלת הארכיאולוגית הצרפתית ודליה הפכה לארכיאולוגית חובבת. אולם היא לא יכלה לשבת זמן רב במקום אחד. "אני חיה בהרגשה שהעולם כולו הוא שלי", אומרת דליה. "אין לי בית קבוע. בכל מקום אני מרגישה כמו בבית. אבל אם אני חוזרת לכאן, זה מפני שהשמש חסרה לי".

בשצברה מספק כסף, יצאה דליה למקע בעולם, שהחל ביוון. לפי החוכנית היה עליה לאסוף כסף בכל תחנה להמשך ה"מסע. מכיוון שהיא נושאת דרכון צרפתי ושליטתה בשפה הצרפתית היא מושלמת, מצאה עד מהרה משרה כמורה בשגרירות הצרפתית ביוון. כאן מצאה כר נרחב לעסוק בתחביבה העיקרי — הארכיאולוגיה. שבו עות ארוכים סירה בין שרידי התרבות שחרבה. היא ניצלה כל הזדמנות כדי לסייר ביוון

כשהגיעה לגיל בגרות, שלחו אותה הוריה ללמוד בפאריס. היא למדה שם פילולוגיה ואמנות בסורבון, התחילה לצייר וגילתה כשרון נדיר בקליטת שפות. כיום היא דוברת על בורין שמונה שפות. אולם הקאריירה שלה כחלמית אמנות הסתיימה מהר. דליה נישאה בפאריס לכושי אמריקאי, כשהיתה בת 19. כעביר חמישה חודשים, כשהיא הרה לו ללדת, התגרשה ממנו.

היא הכירה או יהודי צרפתי, שלמד עפה יחד, נישאה לו ויחד עמו עלתה לפני שש שנים לארץ. ישר לקיבוץ אפיקים בעמק ה"ירדן. שם ילדה את בתה. כעבור שנה בערך התגרשה מבעלה השני ועובה את הקיבוץ.

"זה לא מפני שהקיבוץ לא מצאחן בעייני", אומרת דליה, כשהיא דוברת בעיניים עצומות ובקול אפאתי, גדליקה סיגריה ב"סיגריה ומתרפקת על עצמה. "אני דווקא מאוד אוהבת לעבוד אדמה. לפעמים, כשיש

משפחת הנגב

במרכז העיר בארשיבע, בירת-הנגב, משוחזרת דליה לוגאסי עם ידידים שהיכרו מבני המקום. היא אינה מרבה לצאת מדירתה לעיר, מעדיפה לשוטט על הגבעות הסובבות את העיר, לבדה או בחברת עדר עיזים, לבושה גלימה שהיא עצמה תפרה, נהנית מקרני השמש ומן הסבע.